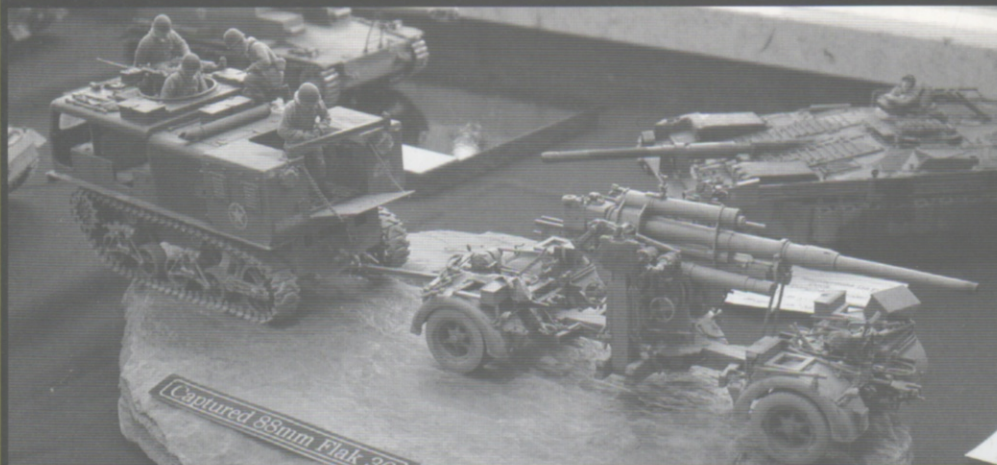

TWENOT

TWEEDE
NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN
TANKHOBBYISTEN

DE TANK

April 2010

In dit nummer o.a.:

De FERRET in de K.L.

Tragedy of the Faithful

**Nieuwe camouflage-
patronen in China**

**LANCIA Armoured
Railcar**

**Gewondentransport
in de K.L.**

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette of per email: Word 6.0 Digitale foto's: tenminste 300 dpi.

REGIOCOORDINATOREN

Noord-West

Jan van Veen

Noord-Oost

Wim Oldenkamp

Midden

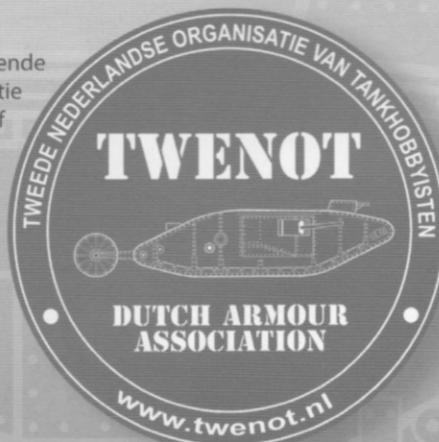
Peter Vierhout

Zuid-West

Johan Bijl

Zuid-Oost

Robert Crombeecke na 19u)

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

ISSN

1382-8991

ERELEDEN

Rob Evers
Jan van Veen
Bert van der Velden

BESTUUR

Voorzitter

Marc Tempels

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe

Secretaris

Jan Willem Stokkers

Penningmeester

Kees Blijleven

Lid

Johan Bijl
Rob Linssen

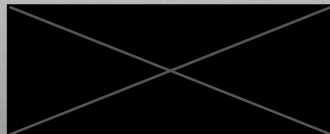
SECRETARIAAT

Jan Willem Stokkers

REDACTIE

Kees Blijleven

Jan van Veen

FOTO'S OMSLAG

Kleine foto: M4 High Speed Tractor met een buitgemaakte 88 mm Flak 36, Geert Wierstra
(foto: Eric Reits)

Marcel von Hobe
www.time-code.nl

Grote foto: FUCHS Peilstation EOY, Afghanistan (foto: Eric de Graaf)

OPMAAK KLEURPAGINA'S

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 11,50; >18 jr € 14,-; buitenland € 27,50
Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKEL EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.
DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

Bestuursberichten

Op zaterdag de 13^e februari j.l. was TWENOT te gast in het buurtcentrum "De Erker" in Schiedam en ik mag wel zeggen dat het een geslaagde dag was. De handelaren en bouwgroepen werden zaterdagmorgen al vroeg opgevangen door de "parkeerdienst" van Zuid-Holland Zuid, zodat het ontladen en parkeren vlotjes en zonder problemen verliep. De handelaren, bouwgroepen en de wedstrijd waren verdeeld over drie etages, zodat de aanwezige bezoekers zich de gehele dag door het gebouw verspreidden. Daardoor was het overal gezellig druk en niet "overbevolkt".

De aanwezigheid van de bouwgroepen heeft, denk ik, een positief effect op de sfeer van de bijeenkomst zoals we Sneek ook al hadden gemerkt. Dit onderdeel houden we er dus in. De wedstrijd was kwantitatief ook weer eens de moeite waard (kwalitatief is het sowieso nooit een probleem) met 50 ingeschreven modellen en ruim 50 stuks op de showtafel(s) op de diverse plekken in het gebouw. Na enig overleg en plussen en minnen werden er uiteindelijk 12 bronzen plaquettes, 18 zilveren en 8 gouden uitgedeeld en vielen helaas 10 modellen buiten de prijzen. Het verheugt ons dat een flink aantal jeugdleden van de partij was zodat we zonder schroom ook ditmaal de Jeugdbeker konden uitreiken en wel aan Maarten van Campenhout voor zijn diorama "Forward Comrade" (↓).

De Publieksprijs ging met een grote hoeveelheid stemmen naar Geert Wierstra voor zijn M4 High Speed Tractor met als sleep een FlaK 88 onder de titel "**Captured 88**". De Best of Show viel ten deel aan Roger Hurkmans voor zijn diorama "**Tragedy of the Faithful**", dat terugtrekkende Nederlandse SS vrijwilligers met een Opel Maultier in Rusland uitbeeldt. Elders in deze TANK staat het artikel van Roger over zijn diorama.

Vóór de prijsuitreiking hadden we nog een kort formeel vergadering waarbij Rob Linssen en Johan Bijl unaniem in het bestuur werden gekozen, na in Sneek reeds te zijn voorgesteld.

Ruim 200 bezoekers hebben zich deze dag goed vermaakt en inkopen kunnen doen bij een diversiteit aan handelaren. Volgens sommige oudgedienden had de bijeenkomst iets weg van de, ook gezellige, bijeenkomsten in het Kralingseveer in de vorige eeuw.

Indien mogelijk willen we van deze bijeenkomst in Schiedam in de komende jaren een

vast item maken als eerste bijeenkomst van het verenigingsjaar. Logistiek zullen we de ruimtes dan waarschijnlijk wat anders gaan indelen, maar in grote lijnen zullen we aan de gevolgd opzet vasthouden.

Nogmaals dank aan de bouwgroep Zuid-Holland Zuid voor het organiseren en in goede banen leiden van de eerste bijeenkomst van dit jaar.

Marc Tempels

Gun je model een tweede leven!

We kennen als modelbouwers allemaal wel een van de volgende verschijnselen:

- de vitrinekast raakt (te) vol;
- het model voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd, want er is een nieuwere versie met de juiste wielmoeren;
- de kleuren staan je niet meer aan;
- je interesse op voertuiggebied is verschoven van IJslandse AFV's naar die van Luxemburg;
- of iets dergelijks.

Het uiteindelijke resultaat is dat je van modellen af wilt. Simpel in de kliko kan niet, doel voor je windbuks is een mogelijkheid, maar dat stadium zijn we inmiddels ontgroeid net zoals het opblazen met vuurwerk. Dan maar slopen voor je reserveonderdelenverzameling, maar die zit al redelijk vol met onder andere 88 Tiger 1 loopwielen en 24 Sherman aandrijfwielen en 14 T-34 kanonschilden en lopen. Weggeven aan je neefje is ook een mogelijkheid maar die is meer in vliegdingen geïnteresseerd en dus feitelijk al voor onze modelbouwwereld verloren.

Voordat je het model toch maar weer in de kast zet om voor de komende vijf jaar stof te gaan vangen, denk eens aan *doneren*! Doneer je model aan de vereniging. Wij kunnen altijd ontheemde modellen gebruiken voor "vulling" van de TWENOT stand op de diverse beurzen in binnen- en buitenland. Zo begint je model aan een tweede, en gewaardeerd, leven. Om het model in zijn tweede levensfase te aanschouwen zou je eens kunnen overwegen om deel te nemen aan een van de TWENOT presentaties op een modelbouwbeurs in je buurt. Jan Peters heeft de spits afgebeten door een vijftal schitterende modellen en diorama's ter beschikking te stellen aan de TWENOT, wie volgt?

Uw voorzitter,
Marc Tempels

AGENDA

10 april	2° Internationale Modelbouwbeurs Euro Model, Heiden (D) (met TWENOT deelname)	22 mei	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
11 april	7° NHMV Modelbouwdag, Zaandam (met TWENOT deelname)	29+30 mei	Landmacht Dagen, Havelte
14 t/m 18 april	Intermodellbau, Dortmund (D) (met TWENOT deelname)	3 juli	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
17 april	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp	8 + 9 augustus	Wings & Wheels, Ureterp, België
7, 8 + 9 mei	Bussum Bridgehead 2010	4 september	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
16 mei	2° TWENOT ledenbijeenkomst, Overloon	9 oktober	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
22 mei	65 jaar VRIJHEID, Ouddorp aan Zee (Z.H.)	17 oktober	Scale Model Challenge 2010, Eindhoven
		30 november	Euro Scale Modelling, Businesscentre, Nieuwegein
		21 november	3° TWENOT ledenbijeenkomst
		27 november	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp

Modelbouwbeurs NHMV

Op **11 april a.s.** vindt in gebouw **De Struijk** aan de Oostzijde in Zaandam voor de zevende keer de jaarlijkse modelbouwbeurs van de Noord-Hollandse Modelbouw Vereniging (NHMV) plaats.

Tijdens deze kleinschalige maar heel gezellige beurs wordt aandacht geschonken aan verschillende vormen van modelbouw. Nieuw is dit jaar een modelbouwwedstrijd, waarbij modelbouwers van alle leeftijden hun schaalmodellen aan een breder publiek kunnen laten zien. Anders dan bij andere modelbouwbeurzen zal het publiek worden gevraagd hun waardering voor de tentoongestelde modellen te

tonen door een stem uit te brengen op de modellen die hen het meeste aanspreken. De belangrijkste prijzen zullen dan ook publieksprijzen zijn. Er wordt gestreden in 2 leeftijdsklassen: tot 14 jaar en 14 jaar of ouder. Er worden verder geen schaal- of uitvoeringscategorieën gehanteerd.

Modellen kunnen van 10.00 tot 11.30 uur bij de wedstrijdtafel worden ingeschreven voor 75 eurocent per model. Er geldt geen beperking voor het aantal modellen dat per deelnemer wordt ingeschreven. Met de inschrijving accepteert de deelnemer het wedstrijdreglement. De ingeschreven modellen worden opgesteld op wedstrijdtafels. Hoewel de organisatie de noodzakelijke maatregelen

zal nemen is zij niet verantwoordelijk voor eventuele beschadiging of diefstal van de tentoongestelde schaalmodellen. De prijsuitreiking is gepland om 15.00 uur.

In tegenstelling tot de berichten van afgelopen jaar is het op **7, 8 en 9 mei a.s.** op het Kamp Crailo in Bussum weer "**Bussum Bridgehead**". Vele re-enactors en bezitters van militaire voertuigen zullen zich aan het publiek presenteren. Uiteraard zullen ook de nodige handelaren in allerlei militaria aanwezig zijn.

Dit inmiddels bekende evenement is op zaterdag en zondag van 10.00 tot 17.00 uur voor het publiek toegankelijk. Parkeren op het nabij gelegen terrein van de voormalige legerplaats Crailo, de toegang is gratis.

Herdenking van 65 jaar Vrijheid op 22 mei 2010 te Ouddorp

Op **22 mei a.s.** vindt bij **Ouddorp aan Zee** (Zuid-Holland) een grootst evenement plaats in het kader van de herdenking van 65 jaar Vrijheid. De stichting WO2GO organiseert in samenwerking met vele anderen een themadag waarbij de bevrijding en 65 jaar vrijheid herdacht worden. Hiervoor worden verwacht:

- Vele historische militaire voertuigen uit 1940-1945 van Keep them Rolling;
- Flypasses van vliegtuigen uit die periode, *Wings and Wheels* dus;
- Een paradropping;
- Op het podium wordt een internationale muzikale bijdrage gegeven met muziek uit de jaren veertig. Hiervoor zijn diverse artiesten geboekt waaronder de big band The New Orpheans, "Bubbles and Boas" en KAS, the Forces Sweetheart;
- Op het terrein paradeert een doedelzakband, de Pegagus Pipes & Drums;
- Diverse andere deelnemers waaronder een re-enactmentgroep die laat zien hoe de US infanterie er

uitzag, welke wapens ze hadden etc. toen ze in juni 1944 deelnamen aan de invasie in Normandië;

- Diverse kramen met informatie over allerhande thema's die te maken hebben met de Tweede Wereldoorlog;
- Bij voldoende belangstelling zal de Goereebus rijden tussen Center Parcs Port Zélande en het terrein waarbij de historische voertuigen van de vereniging Keep them Rolling een pendeldienst naar het centrum van Ouddorp verzorgen;
- De Koninklijke Marine met klimtoren, stormbaan, voertuigen en een helikopter (onder voorbehoud) die op deze wijze de inspanningen voor de handhaving van 65 jaar Vrijheid in beeld wil brengen;
- Voor de inwendige mens wordt gezorgd via de aanwezige horecavoorzieningen.

Deze bijzondere dag vindt plaats op het evenemententerrein aan de Vrijheidsweg te Ouddorp (tegenover het recreatiepark De Klepperstee). De bezoekers kunnen de routebordjes volgen vanaf de rijksweg N57. Parkeren kan op het terrein en is gratis. Indien het terrein vol is, wordt verwezen naar parkeerruimte in de nabijheid op loopafstand.

De poorten voor het publiek gaan open om 10:00 uur en sluiten om 18:00 uur. Kosten per persoon vanaf 12 jaar € 6,- aan de kassa of € 4,50 via de voorverkoop. Kinderen tot 12 jaar gratis toegang.

Verdere informatie is verkrijgbaar via de website van de stichting WO2GO op www.wo2go.nl of telefoonnummer 06-51471389. De Klepperstee biedt voor bezoekers een speciaal kampeerarrangement aan onder de naam 'Bevrijd Goeree'. Zie hiervoor de website van De Klepperstee (www.klepperstee.com).

Op **zondag 16 mei a.s.** vindt in het **Liberty Park, Oorlogs- en Verzetsmuseum** in **Overloon** de **tweede TWENOT bijeenkomst** van 2010 plaats. Evenals vorig jaar hebben we ook nu weer voor de zondag gekozen om de leden die structureel op zaterdag verhinderd zijn ook eens de gelegenheid te bieden een bijeenkomst te bezoeken. En als extra attractie is er ook dit jaar weer een militaria-beurs en tevens een voertuigenshow met voornamelijk Duitse WO2 voertuigen. De details hiervan zijn op het moment dat dit artikel wordt geschreven nog niet bekend, maar zullen z.s.m. op het forum (Bestuurlijke Zaken en Beurzen) bekend worden gemaakt.

Het programma mag bekend worden verondersteld. Naast het elkaar ontmoeten en uitwisselen van modelbouwervaringen, -tips en -technieken is er de modelbouwwedstrijd in de bekende categorieën. Het inschrijven van modellen begint om 10:30 uur, de prijsuitreiking is om ca. 16.00 uur. Omdat modelbouw een belangrijke component is in ons verenigingsleven, roepen we iedereen op een paar modellen mee te nemen. Wil je niet meedoen aan de wedstrijd, zet ze dan op de showtafel!

De bijeenkomst begint om 10:30 uur en eindigt na de prijsuitreiking. Het museum zelf sluit zijn deuren om 18:00 uur. Wij verzoeken de leden om niet eerder dan 10:30 uur aanwezig te zijn aangezien de organisatie en handelaren enige tijd nodig hebben om de boel op te bouwen. Zoals altijd is de entree voor TWENOT en I.M.M. leden gratis, maar ALLEEN op vertoon van de lidmaatschapskaart (groene TWENOT pas). Niet-leden betalen de normale toegangsprijs van € 11,00 en de jeugd tot 12 jaar € 8,00. Dat is bijna net zoveel als de jaarcontributie van de TWENOT!!

Het bestuur hoopt u allen (met modellen) in Overloon te zien!

AIRBRUSH
SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere
 Operetteweg 26
 1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531
info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

REGIONIEUWS

Regio Midden Bouwgroep Zwolle

Onlangs is er in Zwolle een bouwgroep gestart voor de bouwers in en rond deze bruisende stad. Iedereen die gezellig samen met andere mensen aan zijn model wil bouwen, lekker willen kletsen, tips uitwisselen, e.d. kan bij deze groep terecht.

De bouwmiddag is op de eerste zondag van iedere maand, behalve als die op een feestdag valt. In dat geval bouwen we op de zaterdag ervoor.

Je kunt terecht van 13.00 uur tot 17.00 uur in de Wijkboerderij De Schellerhoeve, Schellerpark 101 te Zwolle. Neem je eigen model mee, plus snijmat, gereedschap, een bureaulampje en je overige benodigheden.

De eerst volgende keer is, vanwege Pasen, op zaterdag 3 april, daarna zondag 2 mei en zondag 6 juni. De toegang is gratis.

Contact: Michel Caudron,

Regio Noord

Vlak na het verschijnen van de vorige TANK werd op 6 februari in Sneek de 9^e Open Plastic Modelbouwday gehouden. Met de nadruk op plastic want als je alleen met die tak van sport al zoveel mensen op de been weet te brengen heb je geen ruimte om ook de hout- en metaalbouwers onder te brengen.

Het was heel druk, 's ochtends kon je over koppen lopen en 's middags was er ook nog leuke aanloop. Wel merkte je 's middags dat het meer kijkpubliek was, maar daar doen we het ook voor, want daar zitten potentiële leden tussen. 's Ochtends waren er vooral de bekende "bouwvakkers", een leuk treffen van mensen die je vaker ziet in bijv. Ureterp, Nieuwegein, Overloon of Antwerpen. Dank gaat uit naar de diverse bouwgroepen en individuele bouwers, het TWENOT bestuur met haar mooie stand, bemand door Marc Tempels, Marcel von Hobe en Peter Vierhout, welke laatste zich weer een verdienstelijke tombolalootjesverkoper (leuk woord voor scrabble) toonde. De foto's zijn dezelfde als vorig jaar, veel mensen, dozen en modellen, dus die laten we dit jaar maar achterwege. Volgend jaar staat de 10^e editie op de agenda, het moet

een bijzondere worden maar daarover zal nog moeten worden vergaderd. Wij houden u op de hoogte.

Na Sneek volgde Antwerpen, de eerste Ureterp bijeenkomst en ook in Eindhoven zal een Sneker delegatie aanwezig zijn. De NHMV Zaandam moet, als u dit leest, waarschijnlijk nog komen (10-4). Zoals altijd weer activiteiten genoeg in onze mooie hobby die u ook gezamenlijk kunt beoefenen. In het noorden van het land is dat op de eerste dinsdag van de maand in Groningen en op de eerste woensdag van de maand in Joure. Voor details zie de TWENOT website, onder het forum "Regio's & Bouw-avonden". Daar houdt men u regelmatig op de hoogte.

Oant sjen!
uw regiocoördinator,
Wim Oldekamp

Regio Zuidoost, Scale Model Factory

Met het lengen van de dagen is ook het nieuwe beursseizoen weer aangebroken en inmiddels hebben we er al weer enkele bijeenkomsten opzitten. Na een lange winter, waarin we ongetwijfeld allemaal veel gebouwd hebben, is het weer tijd om de wereld live met je bouwsels kennis te laten maken, dus kom uit je kubus en laat je zien!

In januari waren we met SMF te gast bij MCW Willebroek. Nadat we onze stand hadden opgesteld snelden we richting de keuken annex refter, waar we getrakteerd werden op eieren met spek en heerlijke koffie. Een prima start van de dag. SMF was met een flinke delegatie aanwezig, ook op de wedstrijd en aan het einde van de dag waren alle modellen die door ons waren ingeschreven ook in de prijzen gevallen. Prijzen winnen is overigens ook voor ons niet de essentie van de hobby, maar wel een leuke waardering van je werk. Dus keerden we allemaal weer tevreden huiswaarts, na een lange, maar heel leuke dag. Niet lang daarna waren we ook aanwezig op de eerste TWENOT bijeenkomst in Schiedam. De nieuwe opzet, met aanwezige TWENOT bouwgroepen mag geslaagd worden genoemd. De bijeenkomst was strak georganiseerd en we kunnen niet wachten tot de volgende meeting in Overloon. Hopelijk is er hier ook ruimte voor de bouwgroepen. Misschien zelfs tussen de voertuigen (hint, hint).

De komende maanden zijn achtereenvolgens Euro Model Expo in Heiden (D), Modelforce in Helchteren (B), TWENOT in Overloon, de beurs van Modellbaufreunde Siegen (D) en Miniature Challenge in Düsseldorf aan de beurt. En dan zitten we net in juni.

Ik wil jullie ook alvast lastig vallen met **Scale Model Challenge**. Enkele hoogtepunten zijn zeker het vermelden en het noteren in de agenda alvast waard. **SMC 2010** zal op **zondag 17 oktober** plaats vinden. De dag ervoor, 16 oktober dus, organiseren we als opwarmertje de Arnhem Battle Field Tour. Inderdaad, een reprise van de trip die Marcel Zwarts enige jaren geleden heeft georganiseerd. Sterker nog, Marcel zal wederom als gids fungeren. Voor degenen die het nog niet weten, Marcel is de auteur van een Concord publicatie over de slag om Arnhem en mag als deskundige over het onderwerp worden beschouwd. De trip wordt gedaan per luxe bus en zal inclusief een flinke lunch in restaurant Schoonoord in Oosterbeek, op € 43 per persoon uitkomen. Deze trip organiseren we in de eerste plaats om beursbezoekers die van ver komen wat meer te bieden dan een ééndaagse beurs. Er zijn namelijk nogal wat bekende en onbekende bezoekers uit Engeland, Scandinavië en Oost-Europa die hebben aangegeven dat ze SMC 2010 zullen bijwonen. Vandaar dat het zaterdagprogramma onder de noemer "Early Bird" zal plaatsvinden. Het beestje moet een naam hebben nietwaar? Opstapplaats is in Eindhoven, maar mochten er veel deelnemers uit Nederland mee willen, dan zullen we een extra opstapplaats "en route" inlassen.

Verder hebben we onder meer Tony Greenland als "special guest". Behalve dat hij inmiddels al weer enkele jaren geleden de pantservoertuigmodelbouwbijbel (inderdaad, 3x woordwaarde) "Panzer Modelling Master Class" heeft geschreven, is hij co-auteur van de meeste Nuts en Bolts uitgaven. Bovendien is Tony een begenadigd scratch builder, en zal hij deze uitstervende tak van sport in enkele demo's tijdens SMC aan geïnteresseerden laten zien.

Als primeur kan ik jullie alvast melden dat er tijdens SMC twee splinternieuwe boeken voor modelbouwers gepresenteerd gaan worden. De ene wordt uitgegeven door Art of Modelling en zal volledig over de PZ IV gaan. De andere uitgave is van Canfora (bekend van de Nordic Edge) en dit boek zal volledig over de Panther gaan. In dit boek vind je modellen van o.a. Phil Stutcinkas, Mirko Bayerl en, jawel, onze eigen Roger Hurkmans.

Bouw ze!

Robert Crombeecke

Alle informatie over bovengenoemde zaken vind je op onze website: www.scalemodelfactory.nl

Van YP-104 naar Ferret

In het vorige nummer van DE TANK schreef Hans Heesakkers in zijn artikel over de DAF YP-104 dat in 1958 zeven stuks Ferret Mk 1 en Mk 2 pantserwagens in gebruik werden genomen door de 11^e Infanterie verkenningcompagnie. Wim den Dunnen attendeerde erop dat dit niet helemaal correct is. Deze pantserwagens werden namelijk speciaal aangeschaft voor het Korps Commandotroepen (KCT) en ingedeeld bij 105 Commandotroepen Compagnie. De aanschaf paste helemaal bij hun taak toen als lange afstand verkenners. De pantserwagens waren daarbij echter geen succes en in 1960 gingen ze over naar 11 Infanterie Verkenningcompagnie.

Een Ferret van de experimentele 105 Commandotroepen Compagnie, gevolgd door twee Nekaf jeeps met een 105 mm TLV, tijdens het in Roosendaal gehouden defilé ter gelegenheid van Koninginnedag 1959 (Foto NIMH)

Over de Ferrets in dienst van de Koninklijke Landmacht wist Martin Hoogerwerf het volgende: In ca. 1958 werd een plan ontwikkeld voor het eventueel formeren van een nieuwe eenheid voor het zelfstandig uitvoeren van gemotoriseerde verkenningen. Gedacht werd toen aan een "Bataljon Speciale Troepen" (voor de hoofdmacht uit, over een breed front). De bedoeling was o.m. om elk peloton uit te rusten met 2 paws (type Ferret, of met overeenkomstige voertuigen die door de DAF zouden worden ontwikkeld [de YP 104, dus]. In totaal waren er 21 vtgn voorzien (uiteindelijk bleef het bij een plan!). Wel werd in 1958 besloten 105 Compagnie Commandotroepen in dit kader een nieuwe (experimentele) taakstelling te geven en wel voor het uitvoeren van gemotoriseerde verkenningen. In februari 1959 werd 105 Cotrcie omgevormd tot "Experimentele 105 Commandotroepen Compagnie". Hierbij werden 7 Ferret paws ingedeeld en 6 Nekaf-jeeps met 105 mm TLV. Tijdens het ter ere van Koninginnedag 1959 in Roosendaal gehouden defilé reed in ieder geval één Ferret mee met het kenteken KN-31-22 (aangebracht boven het chauffeursluik) en enkele Nekaf's met TLV. In september 1960 was het alweer

Ferret Mk 2 van 11 IVC, La Courtine. Foto: NIMH

afgelopen met dit experiment. 105 Cotrcie werd toen weer omgevormd tot een "gewone" Commandocompagnie. De Ferrets werden overgeheveld naar de nieuw gevormde 11 Infanterie Verkenningcompagnie, die ze tot haar opheffing in 1967 heeft gebruikt. Hierna zijn de Ferrets uitgestroomd.

Na de uitfasering bleven er twee Ferrets over: een in het Infanteriemuseum op de Harskamp en een als ornament bij de commando's in Roosendaal. Deze laatste is in 2004 geruild met een Britse Ferret van het Legermuseum, die uiteraard eerst grondig was opgeknapt en werd afgeleverd in de kleuren van de commando's. Het museum beschikte nu over een Ferret die daadwerkelijk binnen de KL is gebruikt. Ook deze is inmiddels grondig opgeknapt en regelmatig te bewonderen op manifestaties waar het Legermuseum met een delegatie aanwezig is.

De Nederlandse Ferrets hadden de volgende kentekens: de Mk 1: KN-31-21 en de zes Mk 2's: KN-31-22 / KN-31-27.

Met dank aan

- Wim den Dunnen
- Martin Hoogerwerf
- Sander Ruys

Nogmaals de Fennek Mk 2, die van het Legermuseum is en niet, zoals vermeld in de vorige TANK, van de Rekvisiten Commissie KL

NIEUWE LEDEN

NAAM	ADRES	WOONPLAATS	TELEFOON	E-MAIL
------	-------	------------	----------	--------

C. de GROEN				
HELMUTH's STRONGHOLDS				

R. JELIER				
J.W. KOOYMAN				
R. ONDERDELINDEN				
R. PRANGER				
Chr. Van RIEL				
H.L. SIKKEMA				
J. STOUTHANDEL				

Welkom bij TWENOT!

NB: Ledenlijsten zijn per email verkrijgbaar. Stuur een mailtje naar Kees Blijleven, [redacted] email: [redacted] en hij komt naar je toe.

Adreswijzigingen kunnen het beste aan dit adres worden doorgegeven!!

Ik ontving het (sorry, begin nooit een zin met "ik" heb ik op de lagere school geleerd) Wij ontving het jubileumnummer van DE TANK en was zo positief verrast dat ik op het Forum uitriep: "ik klim ook in de pen" of zoiets. En belofte maakt schuld, dus *here goes nothing*.

Wij ben als tien, elf jaar jongetje voor het eerst in aanraking gekomen met modelbouw. Ma bouwde een huisje met de oude vertrouwde velpen, gekocht bij de HEMA. Ik raakte het huisje met de nog natte lijm aan en was ettelijke minuten letterlijk in aanraking met modelbouw. De teerling was geworpen (weet iemand wat een teerling is?? Als extra service heb ik het even opgezocht: "**teerling**. Lichaam begrensd door zes gelijke vierkanten (regelmatig zesvlak of kubus), bij kansspelen in gebruik. *Teerling* is de wiskundige naam, maar wordt in figuurlijken zin ook voor dobbelsteen gebruikt, b.v. *de teerling is geworpen*. *Dobbelsteen* heet hij naar het gebruik dat er van gemaakt wordt" (ik schiet hier verder ook niks mee op, maar toch.) Huisje verknoeid en als represaillemaatregel meerdere uurtjes verplicht Donald Duck plaatjes kijken op mijn kamer. Wat waren ze streng! Dus je kunt met recht stellen dat ik als eerste een aantal huisjes op half nul schaal heb verknald (in mijn ma's ogen was ik waarschijnlijk een vol nul), waarna er nog vele meerdere modellen zouden vol-

gen. Zowel aanraken als verknallen.

Mijn pa en ma vonden het dus leuk om een treinbaan te bouwen voor ons ukkies (ik had nog een beroerte en een zussie). Destijds had de HEMA deze half nul baantjes nog en ook de huisjes daarbij behorende. Pa vond het tsjoeken leuk, ma vond het bouwen leuk en ik vond de lijm leuk, dit laatste tot grote frustratie van mijn probeerend opvoedende ouders.

Ook mijn eerste ervaring met dioramabouw kwam in die lang vergeten tijden naar voren. Twee ballonnen, een emmer behanglijm en de Twentse courant waren de basis voor een tunnel. Eigenlijk te vergelijken met het verloren wasprocédé uit de auto-industrie. Je blaast twee ballonnen op ('de was'), smeert hierover het papier-maché ('het model'), laat het harden en laat de twee ballonnen knallen ('de verloren was'). Ik weet, de vergelijking gaat op meerdere punten mank, maar ik moet toch de voorgenomen A4-tjes vol zien te krijgen.). En zie, je hebt een tunnel. Smeer er wat verf over, overgebleven van de schutting, beroof de kerstdoos van wat Groenlands mos en de trein kon perfect ontsporen in wat eens de ruimte was voor twee ballonnen.

De huisjes begonnen te vervelen, of om eerlijk te zijn, ik begon mijn moeder te vervelen en ik kreeg mijn eerste model. Een lijnvliegtuig (later lijmvliegtuig). Prachtig, één gulden bij onze hofleverancier, de HEMA (het behang, bestek, gereedschap, kleding, de rookworst, alles haalden mijn ouders bij de HEMA, volgens mij kwam zelfs mijn zussie daar vandaan, ook voor één gulden?). Tien witte kunststof onderdelen met maagdelijk doorschijnende raampjes en een tubetje lijm. Resultaat: een achteruit, blind vliegend klompje lijm dat niet meer van de keukentafel af te krijgen was. Binnen een korte tijdsspanne was onze keukentafel dan ook meerdere kunststoffen voorwerpen rijker, Frankie had zijn passie gevonden. Maar ook bij mij vond een evolutie plaats. De raampjes werden doorzichtig (hé, dat zag er beter uit) en de eerste verfstrepen kwamen op de keukentafel (hé, waar waren die raampjes nou?).

De modellen werden groter en gedetailleerder en wat was ik trots op de Hood van Airfix (ik was de HEMA ontgroeid). Meerdere kleuren, overlopend van de een in de ander in een prachtig kleurenspectrum van rood, bruin en ijzerkleur. Mondriaan was er niks bij. Zelfs zeven van de acht kanonnen van de hoofdbewapening zaten op de juiste plek en konden op en neer. Ik moest kiezen, de kanonnen konden draaien of op en neer. Meer opties waren met

Dax Magic Webshop

Dax Magic levert alles van Vallejo en MIG tegen scherpe prijzen:

- Vallejo Model Color
- Vallejo Model Air
- Vallejo Game Color
- Vallejo Panzer Aces
- Vallejo Train Colors
- MIG pigmenten
- MIG washes & filters
- MIG 502 Abteiling olieverf
- MIG DVD's
- en nog diverse andere producten van Vallejo en MIG

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland, België en Duitsland

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.vallejo.nl
E-mail : sales@vallejo.nl

VALLEJO.NL

MIGPRODUCTIONS.NL

mijn lijmtechniek niet mogelijk. En wat leek die veel op de destijds trots van de Britse Marine. Ook de geschiedenis van mijn model en het origineel liepen parallel. De mijne brak in tweeën gevolgd door een explosie, het origineel explodeerde en brak in tweeën. Het in tweeën breken van mijn HOOD kwam door een terloops vallende hamer van mijn vader, de explosie kwam van mij.

Na de huisjes, de lijmvliegtuigjes en de schepen begon ik mij meer te richten op de gevechtsvliegtuigen. Revell, schaal 1/48. Ik was ondertussen een jaar of zestien, zeventien en meerdere malen heb ik de moeilijke keuze moeten maken tussen een avondje stappen met een leuk model of een model van kunststof strekking, een A-10 of een Starfighter of een B-17, of een..... en vaak won dan mijn echte liefde het. Een A-10 kon het niet uitmaken, beslist een pluspunt en brak zo'n model dan mijn hart dan was het niet erg want ik had lijm genoeg.

Wat ik van deze periode ook niet ongenoemd wil laten zijn de Sinterklaasfeesten. Een ware happening voor de modelbouwer die niet meer in die ouwe gek gelooft en die een zussie heeft die dat nog wel doet. Je kon je spaarcentjes uitgeven aan de mooiste en duurste modellen en het opvoedkundige gedeelte van het gezin kon er niks van zeggen want je kreeg het van Sint. Heerlijk! Ik herinner me nog een Monogram B-29 Superfort in 1/48 die op deze wijze mijn leven binnenvloog. En een paar jaar later kwam op deze wijze een Tamiya M4 Sherman, schaal 1/16 incl. afstandbesturing, batterij, batterij-oplader en elektromotoren mijn leven binnenrijden. Streep door de rekening

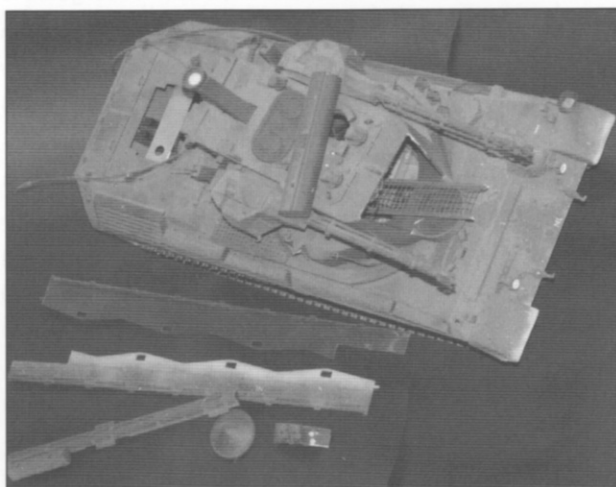

was dat bij de Sherman mijn zussie de avond voor "de" avond werd verteld dat Sint niet bestond. Huilbui van haar kant en verplicht Donald Duckies lezen (die blijven leuk, en ik had leren lezen)

van mijn kant, de strengheid was niet veranderd. Deze Sherman is me trouwens trouwer gebleven dan menige vriendin en kijkt nu ook nog op mij neer vanaf een kast, wel in gehavende IDF versie zonder loop (met dank aan Henk, destijds draaier bij Stork), luikjes en afstandbesturing, maar geduldig wachtend op de renovatie tot IDF Sherman met gegoten romp.

Trouwens, een andere Sherman, gekregen in Luxemburg onder de schaduwen van de Siegfriedlinie, was mijn eerste serieuze pantseraanraking en het begin van mijn liefde voor tanks en al het rijdende materieel vanaf de eerste wereldoorlog. Maar op het ontstaan van deze liefde zal ik een andere keer terugkomen, anders wordt mijn

stukkie zo lang en ik wil eerst wel eens zien of de redactie dit gewauwel wel plaatst.

Wij (consequent blijven) heb trouwens op dertigjarige leeftijd een keer een korte beschouwing gehouden over mijn modelbouwcarrière, een aantal overlevende diorama's en ander modelgespuis om me heen vergaard en de balans opgemaakt. Ik kwam op een kleine 3.500 modellen die ik geplakt had. Survivors waren er nog geen 20. En hierbij kom ik dan eigenlijk bij de titel van mijn stukkie, de frustratie: verhuis nooit als je modelbouwer bent, je houdt weinig over.

Balans van mij laatste verhuizing: 88 mm diorama: overleden; T-72 diorama: overleden; 1/16 PRTL (eigen ombouw met dank aan Henk voor de gedraaide volgradar) tot restauratie vragende toestand ter aarde gestort; LTVP7: om restauratie vragend; enz. enz. De veestapel, sorry, modelbouwstapel is ten zwaarste uitgedund. Desalniettemin blijft mijn liefde voor de modelbouw eeuwig bestaan en zal ze het slijk der aarde overleven (heb ik vaker last van, nog even poëtisch worden op het eind van een schriftelijk werkje.)

Ter illustratie heb ik enkele foto's van een overlevende gepost en van mijn PRTL, want misschien zijn er nog Twenotters in hun eerste Donald Duckie fase.

Tot zover deze lezing, plak ze!
Frank

Noot van de auteur: Eigenlijk wou ik een stukkie schrijven over mijn frustratie dat er financieel beter bedeelde modelbouwers zijn die zelfs de eikenblaadjes van een diorama in fotogeëtsd materiaal kunnen uitvoeren en zelfs in staat zijn om de nerven op deze bladeren te laten schilderen en het bijbehorende bijltje voor 2,95 in metaal hebben en het bijna stromende water in het riviertje van hun praktisch perfecte diorama voorzien van alles wat een modelbouwertje zich maar wensen kan. Terwijl ik zit te

prutsen met mijn afgeprijsde modelletje, de luciferspin-
nen, de paperclips en een veel te dikke blanke laklaag om
water te simuleren dat er niet uitziet omdat het vergeeld is
en waarvan de uit brooddeeg gemaakte ondergrond na
een jaar al uiteenvalt omdat gips te duur was en nietjes de
bescherming van de koplampjes vormen van mijn M113
C&V omdat photo-edged buiten het bereik ligt en ik afge-
prijsde pizza's eet, net over de houdbaarheidsdatum
zodat ik me dat afgeprijsde modelletje nog kan veroorlo-
ven en mijn vrouw en kinderen uit bedelen moet sturen, in
lommen gehuld bij de HEMA (nee ik heb geen aandelen)
staand (sorry, af en toe overdrijf ik een beetje, ik heb
geen vrouw en kinderen).

Deze frustratie komt voort uit het feit dat ik een keer bij de
HEMA (of was het nou De Lancier) met mijn zuurverdien-
de centjes zat te twifelen tussen een model van 34.95 of
eentje van 42.95 en mijn toenmalige vriendin de overwe-
ging deed doorslaan naar de, iets minder gewenste,
32.95. Ondertussen kwam er een kwal binnen (sorry als je
je aangesproken voelt) die een model pakte waar ik al
meerdere malen lekkerbekkend bij had staan kijken maar
wat altijd voor mij, de minder bedeelde, onbereikbaar zal
blijven en hier bij direct alle aftermarketsets vroeg inclu-

sief de Friul tracks en het gedraaide loopje (in mijn geval,
gezegend zij Dragon) .

Wil ik een paar bijbehorende foto's maken met mijn nieu-
we Canon spiegelreflex camera met zijn 70-300
macrolens, valt gadverdakkie (ik had iets anders in ge-
dachten maar dan komt het niet door de censuur) mijn
gelukke, een van de weinige nog complete, schaal 1/16
MG 42 schutter in duigen op de grond. Weer een revali-
datieprojectje erbij.....

VRAAG & AANBOD

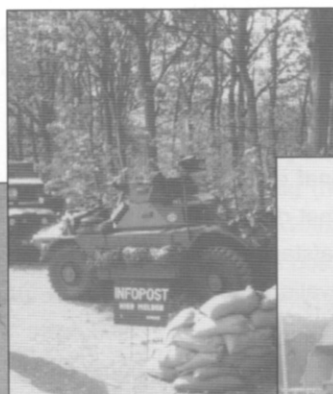
Thijs Versteeg in [redacted] schrijft: "Aangeboden een conversiesetje van Legend (LF1004)
Sd. Kfz. 252 (voor Sd. Kfz. 250-series) incl. photo etched delen. Gratis af te halen dan wel tegen
betaling van de verzendkosten. Telefoon: [redacted] (na 17.00 uur)

Marinus Buiten, [redacted] schrijft: "Ik zoek afgebouwde, on-
geschilderde en beschilderde rupsvoertuigen, pantserwielvoertuigen en tanks in de schaal 1:35
en figuren in de schaal 1:18 en 1:16. Alles tweede wereldoorlog".

BUSSUM BRIDGEHEAD 2009

(foto's: Marinus Buiten)

CHINESE DRAAK LAAT TANDEN ZIEN

PARADE IN BEIJING

DOOR ALEX VAN RIEZEN

Na een jarenlange burgeroorlog, waarin de communisten onder leiding van Mao Zedong zegevierden, roept Mao op één oktober 1949 de Volksrepubliek China uit. Precies 60 jaar later wordt op het Plein van de Hemelse Vrede in Beijing een militaire parade gehouden ter ere van het 60-jarige bestaan van de Volksrepubliek China.

De parade biedt een uitstekende gelegenheid om het door China gevoerde materieel eens van dichtbij te bekijken. De voertuigen paradeerden in dertig zogenoemde 'golven' of groepen, van tanks naar gepantserde personeelsvoertuigen en van gemechaniseerde luchtafweer naar mobiele nucleaire ballistische raketinstallaties. De meeste deelnemende voertuigen waren uitgevoerd in een nog nooit in China waargenomen digitaal camouflagepatroon. Alle foto's zijn gemaakt tijdens de parade of het vooroefenen daarvan.

De **ZTZ99A1** is op dit moment de modernste gevechtstank in het Chinese leger. De hoofdbewapening is een 125 mm kanon met een autolader. De nevenbewapening bestaat naast de klassieke 7,62 mm coaxiale mitrailleur en het 12,7 mm machinegeweer tegen luchtdoelen, uit een 360 graden draaibare laser op het dak van de toren om vijandelijke schutters te verblinden! De ZTZ99A1 is onder andere uitgerust met extra bepantsering op de toren en het onderstel. Bovendien is het dak van de toren aangepast. De bemanning bestaat uit drie personen: commandant, schutter en bestuurder.

De **ZTZ96A** is voortgekomen uit de Type 85-IIIM-tank en componenten van de exporttank Type 85-III. Daarnaast beschikt de ZTZ96A over een extra pantserpakket op het onderstel en de toren. Hij heeft, evenals de modernere ZTZ99A1, een 125 mm kanon met autolader.

Eind jaren 90 begon de ontwikkeling van een nieuwe familie amfibievoertuigen voor de mariniers van het Chinese leger. De **ZLT05** is binnen deze familie de lichte amfibische tank met een 105 mm kanon, een 7,62 mm coaxiale mitrailleur en een 12,7 mm machinegeweer tegen luchtdoelen.

De **ZBL09**, eerder alleen bekend onder de naam VN1, is een van de nieuwste voertuigen van het Chinese leger. Deze APC heeft een 30 mm kanon en een 7,62 mm coaxiale mitrailleur. Aan beide zijden van de toren is een lanceerrail geplaatst voor de HJ-73C antitankraket. Naast de driekoppige bemanning is er in de amfibische ZBL09 plaats voor zeven infanteristen.

De **ZBD03** is als infanteriegevechtsvoertuig in gebruik bij de Chinese luchtlandingstroepen. Bij het ontwerpen van de ZBD03 zijn de Chinezen duidelijk geïnspireerd door de Russische BMD-reeks. Naast het 30 mm kanon dat als hoofdbewapening dient, beschikt hij over een 7,62 mm coaxiale mitrailleur en een draadgeleide HJ-73C antitank raket. De ZBD03 is tevens amfibisch waarbij de tracks ook in het water voor de aandrijving zorgen.

De **ZBD04** is de nieuwste APC van de gemechaniseerde infanterie van het Chinese leger. Qua bewapening is de hij vergelijkbaar met de Russische BMP-3, de hoofdbewapening bestaat ook hier uit een 100 mm kanon met daarnaast parallel een 30 mm kanon. Als nevenbewapening heeft de ZBD04 een 7,62 mm mitrailleur. De bemanning bestaat uit een commandant, schutter en bestuurder, daarnaast is er ruimte voor zeven infanteristen. De ZBD04 is uitgerust met hydrojets en is dus amfibisch.

De amfibische **ZBD05** dient als APC bij de mariniers en heeft een 30 mm kanon als hoofdbewapening. De nevenbewapening bestaat uit een coaxiale 7,62 mm mitrailleur en aan beide zijden van de toren is een lanceerrail voor de HJ-73C antitankraketten geplaatst. De toren verschilt slechts op details met die van de ZBL09.

De **PTL02** tankjager is gebaseerd op het onderstel van de WZ551 APC. De hoofdbewapening is een 100mm kanon, waarmee naast normale granaten ook antitankraketten kunnen worden afgevuurd. Als nevenbewapening beschikt de PTL02 over een coaxiale 7,62 mm mitrailleur en een 12,7 mm machinegeweer op het dak tegen luchtdoelen.

Type 92B is voortgekomen uit het basisonderstel van de WZ550. Deze antitankversie is bewapend met een lanceerinstallatie met daaraan vier HJ-9 antitankraketten. De toren is 360 graden draaibaar en heeft een elevatie van -7 tot +13 graden. De HJ-9 antitankraket is ook bekend onder de naam Red Arrow 9 en heeft een maximale dracht van vijf kilometer.

De **PLL05** is uitgerust met dezelfde mortier als de Russische 2S9 en 2S23. Deze in de toren te laden mortier heeft een indirect bereik tussen de 8,5 en 9,5 kilometer en een direct bereik van maximaal 1200 meter. De PLL05 is gebaseerd op de basis van de WZ551 APC.

De gemechaniseerde houwitser **PLZ05** is een verbeterde versie van de exportversie PLZ45, die onder andere in Koeweit in gebruik zijn. De modernere PLZ05 beschikt nu over componenten van de Russische 2S19. De toren en ophanging zijn ten opzichte van de PLZ45 ook verbeterd. De schietbuis heeft een kaliber van 155 mm. Hij is ingedeeld bij de artillerie.

De **PLZ07** is een combinatie van de toren van de oudere PLZ89 met het onderstel dat ook gebruikt wordt door de ZBD04. Deze gemechaniseerde houwitser heeft een 122 mm kanon met een maximaal bereik van 21 kilometer. Voorheen was dit bij de artillerie ingedeelde voertuig bekend onder de naam SH3.

De **PHL96** werd voor het eerst waargenomen in 2006. De Wanshan WS-2400 8x8 vrachtwagen is van lokale makelij. De lanceerinstallatie heeft uit twaalf 300 mm buizen en is een kopie van de Russische 9A52. De type raketten die de PHL96 verschiept, zijn eveneens van lokale makelij en hebben de type-aanduiding BRE2, BRC3 en BRC4. De maximale effectieve dracht van de BRE2 is 70 kilometer en van de BRC3 en BRC4 130 kilometer.

De **PGZ04A** is een verbeterde versie van de originele PGZ95 en is ingedeeld bij de luchtdoelartillerie. Hij heeft vier 25 mm kanonnen met een bereik van 2500 meter en een plafond van 2000 meter. Daarnaast heeft de PGZ04A over twee keer twee lanceerinstallaties voor luchtdoelraketten van het type FN-6. Deze heeft een bereik van 5500 meter met een plafond van 3800 meter.

De **DF-31** is een ballistische drietrapsraket die één grote of drie kleinere nucleaire koppen kan bevatten. Men begon in 1970 met het ontwerp, maar de eerste proeflanceringen vonden pas plaats tussen 1995 en 1999. Dankzij het gebruik van vaste in plaats van vloeibare brandstof is de raket binnen vijftien minuten gereed voor lancering. Het bereik wordt geschat op 8000 kilometer.

Omdat de meeste voertuigen in dit artikel meerdere benamingen hebben, zoals fabrieksbenaming, exportbenaming, NAVO-benaming en de benaming van het Chinese leger, is in dit artikel gekozen voor de benaming die het Chinese leger zelf hanteert.

BIJEENKOMST SCHIEDAM, 16 FEBRUARI 2010

DE FIGUREN

foto's:

Oscar Becker & Marcel von Hobe

MVH 2010

“TRAGEDY OF THE FAITHFUL” TERUGTOCHT VAN LENINGRAD NAAR NARWA

DOOR ROGER HURKMANS

Op 26 en 27 januari 1944 dringen de Sovjet strijdkrachten door tot Klopizi en Wolossowo. De volgende dag bereiken zij Gurlowa al. Tegen die tijd is het duidelijk dat het front snel zal moeten worden teruggenomen, willen de Nederlandse SS vrijwilligers niet ten zuiden van de voormalige Oranienbaum Kessel worden ingesloten. Hiermee begint voor de Nederlanders de eerste grote terugtocht beweging. Aan de eerste grote terugtocht van de Nederlandse vrijwilligers komt een einde na vijf dagen van harde afweergevechten tussen de rivieren Luga en Narwa; het Sovjet 2e stootleger en 42e leger vieren het grote succes: Leningrad is eindelijk in Sovjet handen.

Het diorama

Met dit diorama “Tragedy of the faithful” wilde ik de vermoeide uitdrukking van de Nederlandse vrijwilligers laten zien, die na zware gevechten tegen de Russen in en op een Opel Maultier richting Narwa rijden. De Unterscharführer naast de Opel geeft de chauffeur aanwijzingen welke richting hij moet aanhouden om zo weinig mogelijk weerstand tegen te komen.

Ik wilde dat de houding van de figuren zo natuurlijk mogelijk zou zijn. Nadat ik de basis van de Opel cabine had gebouwd, ben ik eerst begonnen met het uitzoeken van de figuren die ik wilde gebruiken. De meeste zijn van Dragon. Het was een kwestie van passen, benen en armen afsnijden, figuur op de cabine zetten en dan de benen en armen weer vastplakken. Als dit droog is vul ik ze met Magic-sculp. Ook ga ik op zoek naar geschikte hoofdjes en handen. Daarvoor gebruik ik bijna alles van Hornet, omdat

die naar mijn mening de beste zijn en het assortiment groot is. De meeste de figuren heb ik voorzien van een sjaal en enkele heb ik een winterbroek gegeven, of de huidige broek over de laarzen laten vallen, om het geheel er wat nonchalanter uit te laten zien (dit alles ook met Magic-sculp gedaan).

De binnenkant van de gen-2 Dragon helmen maak ik met een scalpelmessje altijd wat dunner op de randen, omdat daar teveel plastic zit. Voor de riempjes aan de helmen en geweren gebruik ik dun lood en de gespen zijn van Aber.

De Opel Maultier

Als basis voor de Opel Maultier heb ik Tamiya's Opel Blitz gebruikt, die er op zich al goed uitziet. De veerophanging en aandrijftandwielen zijn van Italeri's oude Opel Maultier. Dit gedeelte is goed te gebruiken, maar de rest van deze bouwdoos is echt gedateerd. Ik heb de loopwielen vervangen door

die van een Royal Model. Dit is een update set speciaal voor de Maultier, waar ook wat etch delen bij zitten, die ik ook gebruikt heb. De tracks zijn van Friul. Het zijn Panzer I tracks, maar deze zijn exact hetzelfde als die van de Maultier. Het afdek gedeelte voor de radiator, dat als bescherming tegen de kou was aangebracht, heb ik van Magic-Sculp gemaakt. De huif is van Mig Production; alleen het zeil aan de achterkant heb ik opnieuw gemaakt, omdat het bijgesloten onderdeel nogal recht is. Ook dit heb ik ook van Magic-Sculp gemaakt. Zoals je ziet gebruik ik dit vaak, want het is prima materiaal om zelf iets te boetseren of om bijvoorbeeld een zeil te maken zoals dat bovenop de cabine en op het spatbord.

De Zündapp

De Zündapp is van het merk Lion Roar en van een goede kwaliteit. Ik heb slechts een paar details toegevoegd, zoals rem- en bougiekabels. Het mooie van deze Zündapp is dat hij met prachtige metalen spaakwielen geleverd wordt. Op de plaats waar normaal een koffer hangt, heb ik een jerrycan geplaatst en daarom heen van lead-foil een rekje gemaakt.

Het schilderen van de figuren

Nu kan het schilderwerk beginnen! Ik begin altijd met de figuren. Ik heb zowel de uniformen als de gezichten geschilderd met olieverf. Als je met olieverf schildert, dan dien je wel eerst een grondlaag aan te brengen met acryl of enamel verf. Het fijnste werkt het als je de grondlaag ongeveer in de kleur schildert die je later met olieverf van plan bent aan te brengen, bijvoorbeeld gezichten roze, witte kleding wit, etc.

Ik laat de grondlaag minimaal een dag drogen alvorens ik met olieverf van start ga. Als voorbeeld neem ik even de Unterscharführer met de donker beige parka. Deze heb ik eerst met een middel beige kleur geschilderd; er zit in eerste instantie altijd teveel olieverf op; dat haal ik er weer af met een droge, platte kwast. Dit doe ik totdat de grondlaag weer bijna zichtbaar is. Daarna breng ik schaduw aan, waarvoor ik meestal Van Dijck bruin gebruik. Ook de onderkant van de armen schilder ik altijd donker, dit om schaduw weer te geven. Vervolgens breng ik de basiskleur met wat wit gemengd aan op de

opliggende delen. Dan kan het "blenden" beginnen, d.w.z. het in elkaar over laten lopen van de kleuren van licht naar donker. Het fijne van olieverf is dat je mooie "vuile" uniformen kunt maken, bijvoorbeeld op de kniedelen en onder aan de broek. Dit doe ik door wat Van Dijck bruin of Raw Umber aan te brengen en dit weer naar de basiskleur toe te blenden. Het voordeel van olieverf is ook dat het lang duurt voordat het droog is, dus je kunt rustig te werk gaan. Het nadeel van de lange droogtijd is dat je een paar dagen moet wachten voordat je de riemen, knopen, e.d. kunt schilderen.

Als het hele figuur geschilderd is, laat ik het een paar weken drogen en pas daarna breng ik nog een laag matte vernis aan omdat olieverf soms de neiging heeft iets te gaan glanzen.

Voor de SS-patches heb ik decals gebruikt van Verlinden Production (ik weet niet of deze nog in de collectie zitten!). Als laatste heb ik met Mig

pigmenten onder aan de broeken nog wat spatters aangebracht en ook de helmen heb ik met wat pigment behandeld.

Het schilderen van de Opel Maultier

Voordat ik begin met het spuiten van het voertuig is het belangrijk dat je alle stofresten verwijdert. Dit doe ik door alles met water schoon te maken en daarna met een airbrush met alleen lucht alles nog een keer na te gaan. Om te beginnen heb ik het hele voertuig zwart gespoten; dit vind ik altijd fijn om als basis te gebruiken en het is dan ook niet hinderlijk als je later moeilijk bereikbare delen niet helemaal raakt met de gebruikte verf. Als tweede laag breng ik een donkere zandkleur aan, die ik er schuin en van bovenaf op spuit om zo al een eerste schaduw effect te laten ontstaan. Daarna spuit ik een nog lichtere zandkleur om nog meer het accent van lichtval weer te geven.

foto: Oscar Becker

De huid heb ik in een paar veldgrijze tinten gespoten, ook op dezelfde manier. Als laatste breng ik een laag glanzende vernis aan, die ik een paar dagen laat drogen.

Dan kan het verwerken beginnen. Ik heb hierbij een mix gebruikt van indigo, Van Dijck bruin en Alizarin Crimson; dit geeft een mooie diepe kleur aan de lijnen. De kieren en naden heb ik alleen met Van Dijck bruin gedaan. Voor het chippen gebruik ik altijd acrylverf, sterk verdund met wat water, want hiermee kun je flinterdunne lijntjes zetten. Ik vind chippen van een voertuig heel essentieel, maar je moet het nooit overdrijven. Hier en daar heb ik enkele opliggende delen wat opgelicht met een mixje van olieverf dat net iets lichter was dan de basiskleur. Ook dit doe ik weer om het lichteffect weer te geven. De banden en loopwielen heb ik geschilderd met zwart waar wat roze doorheen was gemixt en daarna met pigmentpoeders behandeld. De tracks zijn eerst panzergrijs gespoten, daarna ook met pigment behandeld en toen weer met zwart gedrybrushed. Ook dit doe ik om wat diepte te creëren. Op de achterkant heb ik nog wat spatters aangebracht met verdunde olieverf (Raw Umber en Van Dijck bruin).

De ondergrond

Om wat "hoogte" in het diorama te brengen heb ik er een paar naaldbomen op gezet. Eerst heb ik van rond balsa hout een stam gemaakt, die ik vervolgens met schuurpapier schuin liet aflopen en daarna met Tamiya putty waar ik wat zand doorheen had gemengd, ruwer heb gemaakt. Toen heb ik op de plaatsen waar takken moesten komen met een naald wat kleine gaatjes in de stam gemaakt. De takken zijn van asperge gebladerte gemaakt en vastgezet met houtlijm.

Daarna heb ik de boom in verschillende tinten groen ge-airbrushed. De witte sneeuw is aardappelzetmeel en de ijzige sneeuw is van het merk Scale Line. Ook zette ik er een paar grasbundels op, deze zijn van grijstrechterlijn.

Uiteindelijk lijmde ik het naamplaatje op het hout. Dit naamplaatje is altijd de definitieve afwerking, ik laat ze maken bij "Name-it" naamborden.

Conclusie

Ik heb met veel genoegen aan dit diorama gewerkt. Ik heb in het bijzonder op de uitdrukking op de gezichten gelet om de juiste atmosfeer te creëren, die van "de tragedie van de getrouwen!"

LANCIA Armoured Rail-Cars in Ierland.

Het begin van de jaren twintig van de vorige eeuw was voor Ierland een roerige periode, om het maar eens voorzichtig te zeggen. De roep om onafhankelijkheid werd steeds luider en het verboden Ierse Republikeinse Leger (de IRA) zette deze steeds vaker met gewapende acties kracht bij. Er was dan ook een sterke Britse legermacht aanwezig, die met de modernste middelen was uitgerust. Pantserwagens vormden een belangrijk deel hiervan. Diverse Rolls-Royce en Austin pantserwagens waren voortdurend actief, maar ook andere gepantserde voertuigen werden ingezet. De merkwaardigste hiervan waren wel vijftig Lancia gepantserde personeelsvoertuigen die geen gewone wielen hadden, maar spoorwielen omdat ze werden gebruikt voor patrouilles over de spoorwegen in het zuiden van Ierland.

De Ierse burgeroorlog begon in juni 1922 en duurde tot augustus 1923 en er werd door het hele land gevochten. Van de twee strijdende partijen was de ene voorstander van een onafhankelijke Ierse republiek die alle provincies zou omvatten en de andere aanvaardde de afspraken van het verdrag van juli 1921 tussen de Britse regering en de Ierse Voorlopige Regering. Dit verdrag, dat een eind maakte aan de Brits-Ierse oorlog die in 1919 was begonnen, hield in dat de 26 voornamelijk zuidelijke provincies van Ierland onafhankelijk werden, maar de zes noordoostelijke provincies, ook wel bekend onder de naam Ulster, deel zouden blijven uitmaken van het Verenigd Koninkrijk.

Toen de Britse troepen uit het zuiden werden teruggetrokken overhandigden ze een groot aantal voertuigen aan het nieuwe Ierse leger. Hieronder waren Lancia gepantserde personeelsvoertuigen, Crossley vrachtwagens en 13 Rolls-Royce pantserwagens. De Lancia's waren voormalige legervrachtwagens die in januari 1921 een gepantserde romp hadden gekregen en vooral door de Royal Irish Constabulary (de Ierse politie) waren gebruikt.

Een Lancia met een "gazen dak" op de Royal Avenue in Belfast. Het waren oorspronkelijk vrachtwagens van het type IZ, bouwjaar 1916, met een open laadbak, dubbele achterwielen, een open cabine en een 35 pk Lancia motor. Ze waren door het Britse leger in Italië gebruikt, samen met bijna identieke FIAT vrachtwagens.

De pantserplaten aan de zijkant waren ongeveer 1,25 meter hoog, de pantsering van de cabine was iets hoger. De voorkant van de cabine was afgedekt door een schuin geplaatste metalen plaat met daarin een opening voor de bestuurder en een schietpoort.

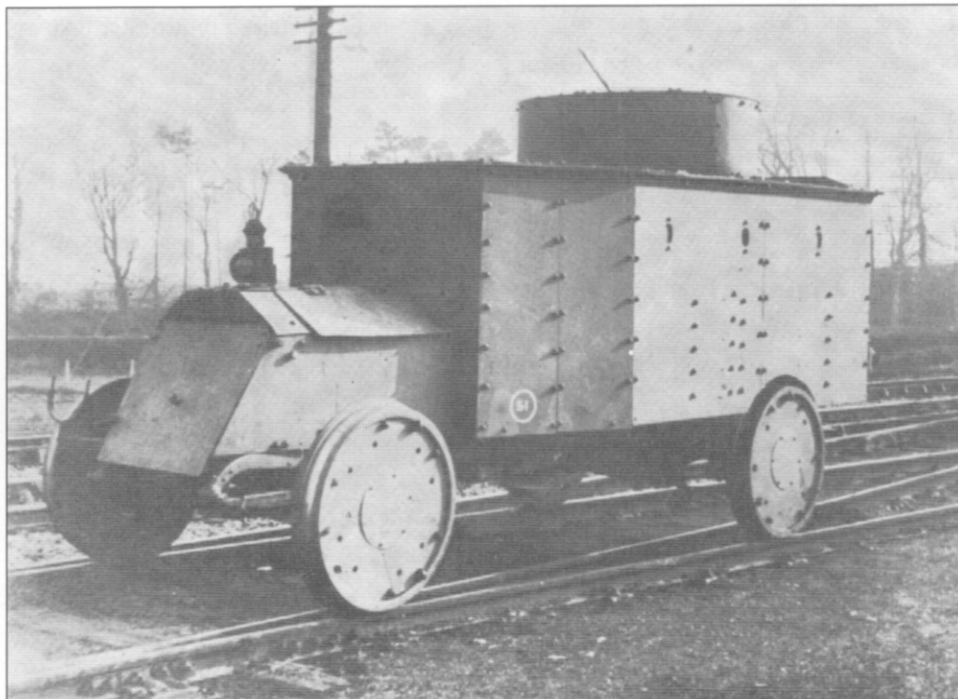
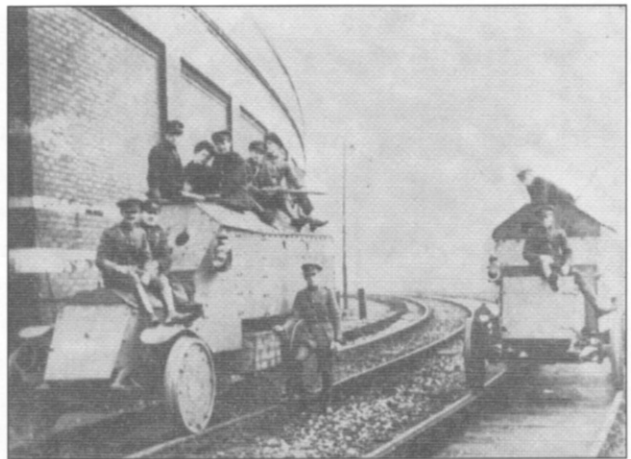
In de beide zijwanden zaten drie schietpoorten. Het instappen ging door een deur in de achterwand en bij veel voertuigen was een kooi van gaas over het achtercompartiment gemonteerd. Er was ruimte voor 12 manschappen plus hun volledige uitrusting, de bewapening bestond uit een Lewis mitrailleur.

Een Lancia in een roerige situatie

Het Ierse nationale leger veranderde het een en ander aan de rompen van de Lancia's en maakten er een dicht dak met schuine zijanten op, waarin schietgaten voor Lewis mitrailleurs waren aangebracht. In de laatste maanden van 1922, toen de burgeroorlog op zijn hoogtepunt was, werden de Lancia's op spoorwielen gezet zodat ze konden worden ingezet voor spoorwegpatrouilles. Wel moesten de assen van de Lancia's worden aangepast aan de breedte van de spoorlijnen, zie de foto →

Omdat de meeste wegen onbruikbaar waren, vormden de spoorwegen de enige mogelijkheid om troepen en voorraden te vervoeren en derhalve besloot de Free State Government tot de oprichting van het Railway Protection, Repair and Maintenance Corps. Dit werd verantwoordelijk voor het bouwen van versterkte posten langs de spoorlijnen en het open houden van de lijnen. Behalve de Lancia spoorwagens hadden ze ook enkele gepantserde treinen tot hun beschikking.

Een van de Lancia's had een speciale rechthoekige opbouw gekregen met bovenop een platte ronde toren met een draadsnijder en een mitrailleur. Aan de rechtervoorkant was een grote lamp gemonteerd, het instappen ging ook hier via een deur in de achterwand.

Alle voertuigen van het nationale leger hadden een registratienummer. Dat van de Lancia personeelsvoertuigen begon met AL (Armoured Lancia), dat van de Rolls-Royce pantserwagens begonnen met AC. Het voertuig met de toren

(↑) heeft het nummer 51 in een kleine cirkel, maar had daarvoor AL 51 in grote witte letters op de zijanten van de romp staan.

De voertuigen van het Ierse leger hadden een grijs-groene kleur, die in de plaats was gekomen van het oorlogschipgrijs van het Royal Irish Corps en het donkere "service green" van het Britse leger. De meeste Lancia's en Rolls-Royces voerden het embleem van het Ierse leger, te weten de letters FF in een opkomende zon, en een bijnaam die herinnerde aan een gebeurtenis of een persoon uit de guerrilla oorlog van 1919 tot 1921. Een van de dichte Lancia's was gecamoufleerd met brede donkergroene, lichtgrijze en donkergrijze vlekken.

De Lancia met de toren was in april 1923 gebouwd door de werkplaats van de Great Southern Railways en is gebruikt tot de opheffing van het Railway Corps in september 1923. Van de Lancia's in de andere uitvoering, waar er veel meer van waren, was het dak gemaakt door de werkplaats van het Irish Army Motor Transport Corps. Na de burgeroorlog zijn ze deels gesloopt en deels weer teruggebouwd voor normaal gebruik. Alhoewel, eind jaren vijftig stonden er nog een paar, samen met een gepantserde trein, ergens op een zijspoor.

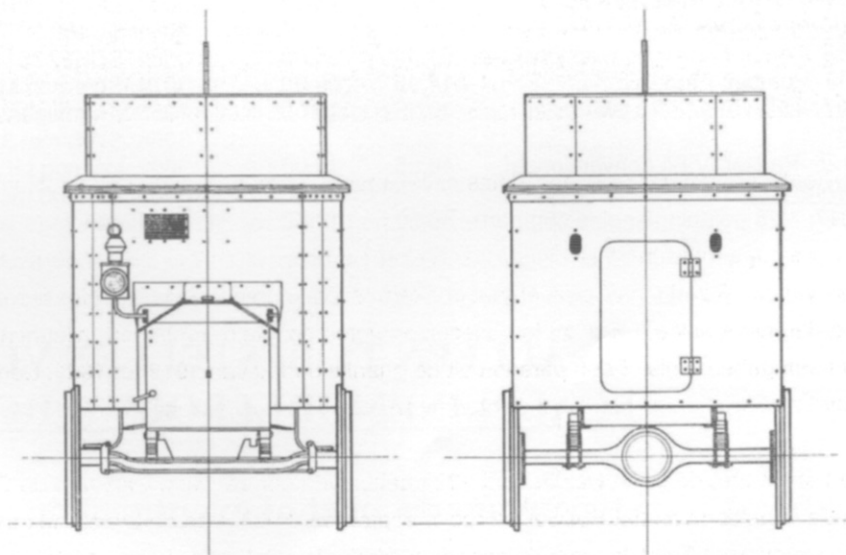
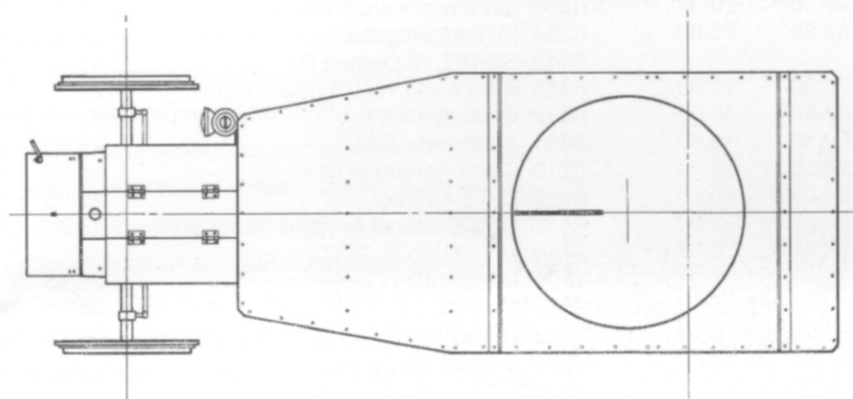
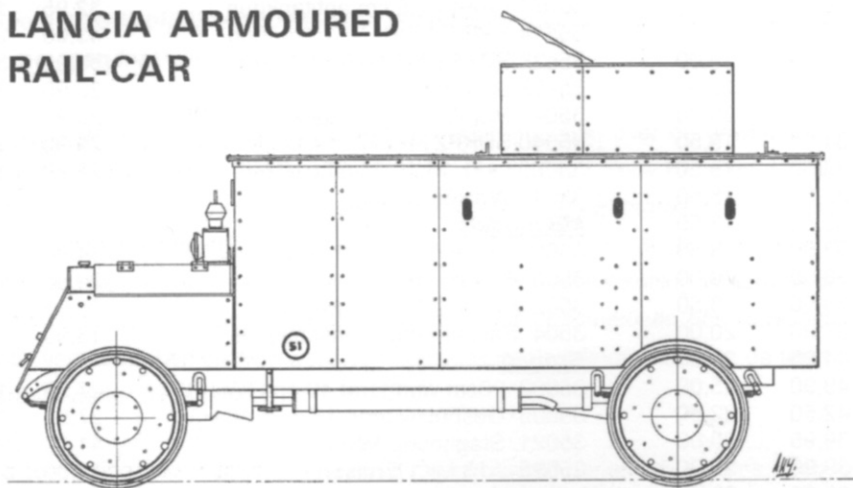
Het Ierse leger richtte in september 1923 het Armoured Car Corps op, waar alle gepantserde voertuigen werden onder-

gebracht. Halverwege de jaren dertig werden de Lancia's buiten dienst gesteld en vervangen door in de eigen legerwerkplaatsen gebouwde pantserwagens op Leyland en Ford onderstellen.

Bron: Armoured Rail-Cars in Ireland, P. Leslie, Military Modelling Annual

LANCIA ARMoured RAIL-CAR

SALES *OP=OP***SALES** *OP=OP***WWW.SCALE-LINE.COM**

Dragon	van	voor
6247 SDKFZ 251/16 D	32,90	19,00
6202 SDKFZ 251/16 C	36,00	20,00
6233 SDKFZ 251 D 3in1	32,95	19,00
6395 SDKFZ 251/17	32,95	19,00
6139 SDKFZ 250/10 met PAK 37	34,95	19,50
6187 SDKFZ 251 C	34,95	20,00
6009 Stug III C/D	34,95	19,50
6226 Bergepanzer Tiger	33,50	18,50
9033 Tauchpanzer III H	33,50	18,50
6150 SDKFZ 165 Hummel	33,50	18,50
6042 Sturm infanterie geschutz 33	33,50	18,50
6132 SDKFZ 250/11 panzerbuchse 41	38,95	20,00
6220 Flakpanzer I	33,50	18,50
6217 SDKFZ 251/21 D drilling	37,90	20,00
9054 PZKPFW III J & Borgward IV B	44,95	24,00
6361 M481mm motar Carrier	49,90	25,00
6290 PZKPFW 38T G met interieur	42,50	22,50
6188 Sherman M4A2 76mm	39,95	20,00
6136 3cm panzer IV Kugelblitz	39,90	20,00
6206 SDKFZ 251/6 C command	39,90	20,00
6331 Marder III H	44,95	24,95
3539 M51 Sherman	39,95	20,00
6402 Panzer IV E tauchpanzer	52,95	25,00
Academy		
13011 M551 Sheridan	27,50	15,00
13202 M551 Sheridan Gulfwar	27,50	15,00
13202 M1A1 Abrams Iraq war	29,50	15,00
13211 M113 A3 Iraq war	24,95	12,50
01367 IDF M60A1 met mijnroller	28,95	15,00
01354 M113 A2	13,95	7,00
01375 M18 Hellcat	28,95	15,00
01352 Hummer M997 Ambulance	19,95	10,00
Tristar		
00021 Panzer IV B	37,95	19,00
00017 Panzer IV C	37,95	19,00
00019 Flakpanzer 1A met ammotrail.	29,95	15,00
00002 Panzer 1A lesvoertuig	29,95	15,00
Acurate Armour		
C053 Centaur dozer conversionset	64,95	35,00
K146 Humber 1 ton GS	114,95	60,00
G007 4,2"mortier & 10 cwt trailer	33,95	15,00
MIG		
35125 Panzer IV F1 conversionset	46,95	15,00
Calibibre 35		
35017 M26 pershing engine compart.	36,50	17,50

AFV CLUB	van	voor
3506 M102 105 howitzer	21,50	10,00
35071 PAK40 7,5 cm antitankgun	32,95	18,00
35514 YPR765 PRI NL uitvoering	43,00	20,00
35s28 SDKFZ251/4c & FH18/40	59,95	30,00
35s02 Scorpion FV101	29,90	15,00
3504 M88A1 bergingstank	29,90	15,00
35040 SDKFZ11	29,90	15,00
35050 LeFH18 10,5cm howitzer	29,90	15,00
35041 Walker Bulldog		
MB models		
3506 Panzer I Ambulance versie	14,90	8,50
3503 Panzer I Breda	29,95	15,00
3502 Panzer I befehlswagen	15,95	8,50
3504 Panzer I munitionsschlepper	13,90	8,50
Bronco		
35002 28cm wurfgerat 49 op GW H39	27,95	15,00
35005 Geshutzwagen 10,5cm op H39	27,95	15,00
35021 Staghound MKIII	41,00	22,50
35025 A13 MK1 Cruisertank MKIII	44,00	24,00
Italeri		
0264 M901 Hammerhead	19,95	10,00
0350 SWS met Panzerwerfer 42	23,95	14,00
6384 LVT A1 Alligator	26,50	15,00
6443 SDKFZ 10 Demag D7	17,95	10,00
6455 ABM 41/42 met 47/32 AT gun	26,95	15,00
6432 Crusader MK1	19,95	10,00
6451 Autoblinda AB42	25,95	15,00
6213 Carro Armato m13/40	25,95	15,00
6462 LVT2 Amtrac	27,95	16,00
6457 Opel Blitz met houtgas generator	19,95	10,00
Alan		
3501 Marder IID	25,95	15,00
3502 PAK 43	34,95	20,00
3503 Grille III	34,95	20,00
3504 Gepard flakpanzer	34,95	20,00
Revell		
3054 LAV25 Piranha	25,00	10,00
3084 SU100	17,95	10,00
3065 SDKFZ251/3 B	18,95	10,00
3074 Sherman M4/A3 Calliope	25,95	10,00
3080 Sturmtiger	22,95	10,00
3066 SWS met 3,7cm met Flak 43	22,95	10,00
3082 Unimog LKW 2T	19,95	10,00
3067 RSO/03 met PAK 40	22,95	10,00
3083BMP-2	19,95	10,00

**ALLEEN TE BESTELLEN VIA E-MAIL,
SCALELINEMODELBOUW@HOTMAIL.COM**

Aflevering per post of eventueel op afspraak afhalen

Dit is maar een klein deel van ons assortiment, dus bij afhalen heeft u een nog ruimere keuze en ook dan ontvangt u hoge kortingen.

"Door hitte, stof, gebrek aan water en verzorging zijn de wonden kwaadaardig en uiterst gevoelig geworden. Walchelike uitdampingën verpesten de lucht, trots alle inspanningen de tot lazaret dienende plaatsen zindelijk te houden. Doordat onophoudelijk nieuwe ladingen gewonden binnenkomen, wordt het gemis van artsen en helpers steeds pijnlijker. 'O meneer, ik heb zo'n pijn', zei een der rampzaligen tegen mij. 'Niemand bekreunt zich om me, men laat ons als honden doodgaan'."

Zo beschreef de Zwitser Henri Dunant zijn waarnemingen over de gewondenzorg na de slag bij Solferino op 24 juni 1859. Uiteindelijk leidde zijn verslag tot oprichting van het Rode Kruis en de invoering van de Conventies van Genève, welke aan de basis stonden van de militaire gewondenverzorging zoals we die heden ten dage kennen. Ook de geneeskundige verzorging van de Nederlandse militair werd in de tweede helft van de negentiende eeuw op een professionele manier georganiseerd. Op 7 april 1869 legde koning Willem III de basis voor het huidige Regiment Geneeskundige Troepen door de oprichting van twee compagnieën hospitaalsoldaten. In de loop van de jaren werd dit aantal verdubbeld en in 1936 werd de naam hospitaalsoldaten, waarvan de term 'hospikken' is afgeleid, vervangen door Geneeskundige Troepen.

In tegenstelling tot de ontwikkelingen bij de legers van de landen om ons heen kwam de motorisering van de geneeskundige troepen van het Nederlandse leger pas na WO2 goed op gang. Vóór 1940 werd de 'mobiliteit' van de vier (vanaf medio 1939 vijf) Compagnieën Geneeskundige Troepen voornamelijk gevormd door lopende brancarddragers, raderbaren en met paarden bespannen wagens.

De Geneeskundige Dienst was opgebouwd naar Frans voorbeeld. Per compagnie en overeenkomstige eenheden waren ingedeeld een korporaal ziekendrager, drie zieken-dragers en een raderbaar; per bataljon of overeenkomstige eenheid één of twee artsen, twee zieken-dragers en een troepenverbandwagen; per regiment een arts, één sergeant ziekenverpleger en één ziekenverpleger; per legerkorps, dat uit twee divisies bestond, één verbandplaatsafdeling. Deze bestond uit vijf secties en een detachement motorvoertuigen van 20 ziekenauto's en twee autobussen.

Het is dus pas op dit niveau dat we motorvoertuigen tegenkomen.

Gewondenvervoer anno 1940

Tijdens WO2 werd de Prinses Irene Brigade uitgerust volgens Brits model en dus voor het vervoer van gewonden met de Austin K2/Y ambulance, die was ingericht voor het vervoer van vier liggende gewonden. Na de oorlog werd de wederopbouw van het voertuigenpark van de KL vooral uitgevoerd met Canadese voertuigen. Voor het vervoer van zieken en gewonden waren dat hoofdzakelijk de Ford F60L (restant 1951: 170) en Chevrolet C60L (restant 1951: 28) ziekenauto's (zau's), maar bijvoorbeeld ook enkele Fordson 4x4 WOT6 (restant 1951: 1). Deze zijn via MDAP in het begin van de jaren vijftig in de eerste plaats aangevuld met 105 stuks Dodge WC 54 (Wayne carrosserie en gesloten cabine) en WC 64 (open cabine en een wat hogere carrosserie met drie achterdeuren). Beide types hadden ruimte voor drie draagbaren. Waarschijnlijk is er ook een klein aantal Dodges

Chevrolet C60L ziekenauto's in Indië (↓) en in Nederland (→)

van de Canadezen overgenomen, want in 1951 zijn er al 14 en er zijn er tenminste 107 geweest.

Dodge WC 64 "knock down"

Tactische ziekenauto's

Toen in het begin van de jaren vijftig bij DAF de ontwikkeling en productie van de voertuigen in de 1- en 3-tonner series op gang kwam werd besloten de YA-126 1-tonner ook als tactische ziekenauto uit te voeren. Met zijn 4x4 aandrijving was hij zeer geschikt voor frontdienst en hij is dan ook vele jaren in gebruik geweest. In 1957 en 1958 stroomden er maar liefst 500 in, waaruit je dus kunt concluderen dat er in de voorgaande jaren een flink tekort heeft bestaan aan ziekenauto's. Een deel van de Fords heeft nog tot het begin van de jaren zestig dienst gedaan. Verder zouden er bij mobilisatie ziekenauto's worden gevorderd.

Naast deze ziekenauto's is de NEKAF Jeep met twee stretchers gebruikt als gewondentransportvoertuig (tussen zaun en gwt bestaat een verschil; laatstgenoemde is letterlijk wat het woord zegt). Er zijn 900 er geweest (NEKAF met Riemvis draagstel, -DE TANK 163-).

In 1975 plaatste Defensie bij British Leyland een opdracht voor een groot aantal Landrovers. Het ging om maar liefst 2000 ½ tonners (type 88, serie III), 625 ¾ tonners, type 109, serie III en 512 ziekenauto's. Op een later moment werden nog 25 ziekenauto's aangeschaft. Ze hadden hetzelfde chassis als de Landrover ¾ ton, echter met een gesloten opbouw die plaats bood aan vier liggende gewonden en een verzorger. De opbouw werd vervaardigd door het Britse bedrijf Marshall in Cambridge. De aflevering zou plaatsvinden tussen oktober 1978 en april 1981 met 45 stuks per drie maanden. Door de 4x4 aandrijving en de sterke 62 pk motor waren ook deze voertuigen geschikt voor frontdienst. Men was tot deze keuze gekomen omdat het Riemvis draagstel zoals toegepast op de NEKAF, niet mogelijk was op de Landrover ½ ton.

De opbouw werd vervaardigd door het Britse bedrijf Marshall in Cambridge. De aflevering zou plaatsvinden tussen oktober 1978 en april 1981 met 45 stuks per drie maanden. Door de 4x4 aandrijving en de sterke 62 pk motor waren ook deze voertuigen geschikt voor frontdienst. Men was tot deze keuze gekomen omdat het Riemvis draagstel zoals toegepast op de NEKAF, niet mogelijk was op de Landrover ½ ton.

← De Land Rover type 109, serie III ziekenauto

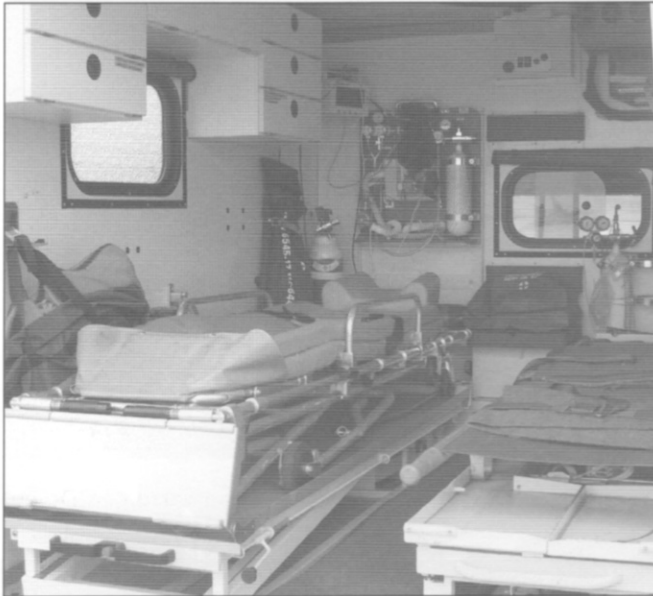
↓ de twee bovenste brancardsleden zijn ingeklapt (bekend van het Tamiya model)

Ook deze voertuigen raakten na verloop van tijd versleten en verouderd en moesten worden vervangen. Bij de invoering in 1994 van de Mercedes Benz 290GD als het nieuwe lichte tactische voertuig van de KL werd ook de Mercedes-Benz 290 GWT 10 kN ambulance-uitvoering aangeschaft (405 stuks). Deze is in gebruik bij de geneeskundige pelotons en compagnieën op bataljons- en brigadeniveau. Hij is be-

Een Mercedes-Benz 290 GWT in een experimentele zandgele kleur met bruine camouflagevlekken. Gezien op de Open Dag KL, 14 mei 2004

stemd voor het vervoer van behandelde en onbehandelde patiënten (gewonden of zieken) naar en tussen geneeskundige installaties binnen het legerkorpsgebied. Het voertuig is tevens geschikt voor het geven van eenvoudige verzorging tijdens het transport over korte afstanden. Het transport zelf is zowel op verharde als onverharde wegen

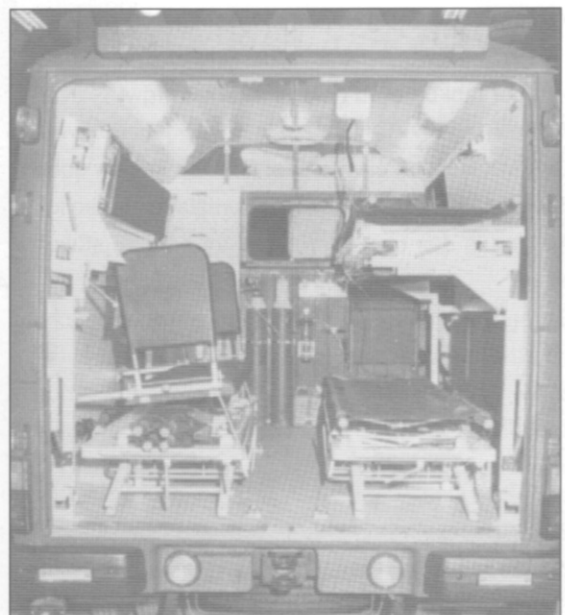
en in het terrein mogelijk. Hij biedt plaats aan 4 liggende gewonden of 2 liggende en 3 zittende gewonden of 6 zittende gewonden.

← Het interieur van de Mercedes-Benz 290 GWT. Het verschil met de Land Rover zou duidelijk

126 vervangen door 390 stuks Mercedes 508D/29, kortweg ZAU MB 508 (1986-1987). Deze is ingericht voor geneeskundige verzorging tijdens transport over langere afstanden. Hij biedt plaats aan vier liggende patiënten en een geneeskundig verzorger. Combinaties van drie zittende en twee liggende of zes zittende patiënten zijn ook mogelijk.

Mercedes 508D/29

Eind jaren negentig werden voor de Luchtmobiele Brigade 180 *Véhicules Légère Aeromobile* (Nederlands: Luchtmobiel Speciaal Voertuig -LSV-) van het Franse bedrijf Lohr aangeschaft. Van dit aantal werden er vervolgens negen door de Mechanisch Centrale Werkplaats van de KL ingericht voor gewondentransport. Later zijn er nog 28 aangeschaft.

De LSV-GWT heeft een bemanning van twee personen (een Algemeen Militair Verzorger -AMV- en een geneeskundig verzorger/chauffeur) en kan daarnaast twee liggende gewonden vervoeren op de NATO-standaard draagbaar. Tussen de draagbaren is ruimte voor de AMV met zijn uitrusting. De geneeskundige uitrusting van de LSV-GWT is gelijkwaardig aan die van elke andere militaire ziekenauto.

Gepantserde voertuigen gwt

De tot nu toe genoemde voertuigen zijn allemaal ongepantserde wielvoertuigen. Het eerste pantservoertuig voor gewondentransport was de AMX-12 gwt, waarvan er in 1962-1963 46 in gebruik zijn genomen.

Vervolgens kwamen er 28 YP-408 gwt (1966-1967, kentekens KN-90-34 t/m 90-61)) en daarna 42 M113A1 gwt (1967-1968, kentekens KZ-85-01 t/m 85-42)), in 1974 aangevuld met 14 M113A1 gwt (kentekens KZ-85-43 t/m 85-56). Van de M113A1 gwt is een deel later omgebouwd tot pri.

- Per pantserinfanteriebataljon AMX (5 paraat en 1 mobilisabel): 3 prgwt en per pantserinfanteriebataljon YP-408 (7 paraat en 1 mobilisabel): 3 pwt;
- per verkenningsbataljon (2 later 4): 3 prgwt;
- per zelfstandig verkenningseskadron (6 later 9): 1 prgwt
- per tankbataljon (8 later 12¼): 3 prgwt.

De AMX is bij de cavalerie al snel vervangen door de M113A1. Het daardoor ontstane vershot AMX'en is dus deels verbouwd tot prmr (8 stuks) en pri.

De gewondentransportvoertuigen waren ingericht voor het vervoer van gewonden in de gevechtzone. Ze boden plaats aan vier brancards voor liggende gewonden of een combinatie van twee brancards en 3 à 4 zittende gewonden.

AMX-12 gwt (↑)

YP-408 gwt (↓)

M113A1
gwt

Begin jaren tachtig werden de drie genoemde voertuigfamilies (DAF, AMX, M113) vervangen door het nieuwe YPR765 rupsvoertuig. De eerste serie van de YPR 765 omvatte 65 stuks (KY-45-00 t/m KY-45-64) in de gwt-uitvoering (1977-1979), de tweede (door DAF gebouwde) serie 35 stuks (KY-45-65 t/m KY-45-99, 1986-1988) en in 1988-1989 kwam er nog een derde, kleine serie van zes stuks (KY-54-80 t/m KY-54-85). Een deel van de voertuigen is later verbouwd tot prco, de KY-45-16 is verbouwd tot instructievoertuig. Bij het grote YPR modificatieproject dat in de eerste jaren van deze eeuw is uitgevoerd zijn overigens ook YPR'en met een andere voorgeschiedenis, bijvoorbeeld mortiertrekker of radarvoertuig, tot gewondentransportvoertuig verbouwd, zodat je ze nu ook tegenkomt met een kenteken uit een andere serie dan een van de hierboven genoemde.

In eerste instantie was er in het achtercompartiment van de gwt een kettingsamenstel gemonteerd waaraan vier brancards konden worden opgehangen, maar al vrij snel werd dit vervangen door een stretchersysteem waarin twee draagbaren kunnen worden geplaatst. Hierdoor is er nu tevens ruimte voor 2 à 3 zittende gewonden.

In 1997 werden ten behoeve van vredesoperaties 90 Patria pantserwielvoertuigen (GVV, Gepantserd Voertuig Vredesoperaties) aangeschaft, waarvan er zes zijn ingericht voor het vervoer van gewonden.

De bemanning bestaat uit drie personen, te weten een Basis Geneeskundig Verzorger (BGV), een Algemeen Militair Verzorger (AMV) en een geneeskundig verzorger/chauffeur. De Patria heeft ruimte voor drie liggende gewonden.

Inmiddels zijn de dagen van zowel de YPR765 als de Patria geteld en ze zullen de komende jaren allemaal uitstromen. Het nieuwe gewonden-

transportvoertuig wordt de Boxer, die vanaf 2011 moet /zal instromen. De geneeskundige dienst van de KL krijgt de beschikking over 58 Boxers GWT (gewondentransport). Een grote sprong voorwaarts ten opzichte van de YPR-GWT. Zo heeft hij, ter bescherming van de gewonden, naast vrijhangende voertuigstoelen met voetsteunen, een eveneens vrij van de bodem geplaatst stretchersysteem voor de draagbaren. Het dak is verhoogd zodat de gewondenverzorgers hun werk staande (en dus beter en makkelijker) kunnen uitvoeren. Afhankelijk van de prioriteit, aard van de verwondingen en het aantal gewonden kunnen maximaal drie liggende, twee liggende en drie zittende of zeven zittende gewonden worden meegenomen. Dit betekent met twee chauffeurs (veiligheidseis) en de verpleegkundige een maximale voertuigbezetting van tien personen.

Dat betekent ook een aanzienlijke hoeveelheid persoonlijke uitrustingsstukken (helmen, rugzakken, scherfvesten, wapens, etc.) en niet te vergeten alle noodzakelijke geneeskundige uitrusting, voldoende water, etc. Kortom, heel veel spullen en dus ook heel veel berguimte.

Bronnen

- Van Hospitaalsoldaat tot Geneeskundige Troepen, H.J. van Geelen
- Ergens in Nederland, M. Brink / C. Cramer
- Landrover vervangt Munga en Nekaf, J.C.M. Hendriks, Militaire Spectator sept. 1977
- De Onderofficier, diverse nummers
- De Legerkoerier, diverse nummers
- Herken de Koninklijke Landmacht
- Nieuwsbrief Vrienden Legermuseum, dec. 2009
- Eenheden van de Nederlandse Cavalerie na 1945, J.M.A. Thomas / E.A.K.G. Ruys
- De DAF YP 408, een koninklijk voertuig, Armamentaria 2003-2004, E.A.K.G. Ruys

- De YPR-765 in de Koninklijke Landmacht, Armamentaria 2008-2009, Alfred Staarman

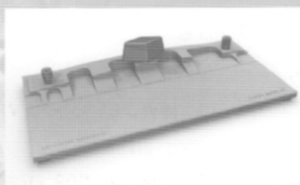
Foto's

- Chevrolet C60L in Indië: Transmobiel:
- Chevrolet C60L Nederland, Dodge WC64, YP-408 gwt: NIMH
- Mercedes 508 D/29: De Onderofficier
- Patria: Alex
- YPR gwt: Wim den Dunnen
- De rest: eigen archief

Met dank aan Sander Ruys voor zijn bijdrage aan dit artikel!

Military Models & Accessories

Nieuw in het assortiment: The Body – Attak – Military in Detail – SKP – Young Miniatures – Gunze Verf.

www.militarymodelsandaccessories.nl

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ Gouda
Nederland

tel: 0182-528185
fax: 0182-584290
e-mail: delancier@zonnet.nl

OPRUIMING

BOEKEN

	geen	maar
Meine Ehre heisst Treue, uniformen van de Finse vrijwillige Waffen SS	45,00	20,00 euro
WWP no. 06, GAZ-66 variants in detail	21,00	10,00 euro
WWP no. 11, Panzer Haubitze 2000 in detail	21,00	10,00 euro
WWP no. 15, SA-6 Gainful in detail (Soviet Anti-Aircraft rocket system)	24,00	10,00 euro
WWP no. 18, Horch in detail (Horch 108 type 1a und 40)	21,00	10,00 euro
WWP no. 20, Wespe in detail	21,00	10,00 euro
WWP no. 23, Studebaker US6 in detail	21,00	10,00 euro
WWP no. 32, Amphibious Jeeps in detail (Ford GPA, GAZ-46 MAV en Skoda 973)	21,00	10,00 euro
H&C Tiger I on the Western Front	40,00	25,00 euro
H&C Tiger I on the Eastern Front	40,00	25,00 euro
Heimdal Normandy 1944 Memorial Album, First US Army	58,00	35,00 euro
Heimdal 21e Panzer Division	59,00	35,00 euro
Waldemar Trojca SdKfz 182 PzKpfw VI Tiger Ausf. B ,Königstiger' vol. 1	29,50	15,00 euro
Waldemar Trojca SdKfz 182 PzKpfw VI Tiger Ausf. B ,Königstiger' vol. 2	29,50	15,00 euro
Waldemar Trojca Tigers in Italy 1943-1945	38,00	25,00 euro
Waldemar Trojca Panzerjäger (Technical and operational history vol. 1)	65,00	45,00 euro
Waldemar Trojca Flak at War	55,00	45,00 euro
Waldemar Trojca PzKpfw IV Ausf. A-F at War	59,50	35,00 euro
Waldemar Trojca Demolition tanks at War	59,50	35,00 euro

MODELLEN

RPM 35053, 15cm s FH 13/1 (Sf) auf GW Lr.S. (f) SdKfz 135/1	39,50	20,00 euro
Italeri 6215, Kfz. 15 Horch	19,50	12,50 euro
Italeri 250, M-36 Tank destroyer	18,50	10,00 euro
Trumpeter 00204, SA-2 Guideline missile on transport trailer	45,00	35,00 euro
Trumpeter 00208, Mörser Karl-Gerät 040/041 (initial version) on railway transport	112,50	60,00 euro
Trumpeter 00211, MAZ-537G intermediate type with MAZ/ChMZAP-5247G trailer	89,50	50,00 euro
Trumpeter 00212, MAZ-537G late production type with MAZ/ChMZAP-5247G trailer	89,50	50,00 euro
Trumpeter 00216, German WR 360 C12 locomotive	45,00	35,00 euro
Trumpeter 00368, German Panzerjägerwagen vol. 1	32,50	22,00 euro
Trumpeter 00369, German Panzerjägerwagen vol. 2	33,00	22,00 euro
Trumpeter 00378, German Geschützwagen Tiger für 17cm Kanone 72 (Sf)	69,50	45,00 euro
Eastern Express 35088, Heavy tank KV-9	25,00	10,00 euro
Eastern Express 35101, Heavy flamethrower tank KV-8S	25,00	10,00 euro
Eastern Express 35199, Heavy tank KV-1 model 1941 late production type	25,00	10,00 euro
Eastern Express 35120, Heavy tank KV-1 model 1942 early version	25,00	10,00 euro
Eastern Express 35131, Army truck Gaz-66	25,00	10,00 euro
Eastern Express 35134, Command post Gaz-66	25,00	10,00 euro
Skif no. 206, 2S1 Gvozdika	35,40	15,00 euro
Skif no. 209, BTR 152B1 pantserswagen	35,40	15,00 euro
Tamiya 35042, Stuart U.S. light tank M3	16,95	8,00 euro
Tamiya 35086, U.S. gun & mortar team set	10,00	5,00 euro
Tamiya 35097, M5A1 U.S. light tank	19,95	15,00 euro
Tamiya 35143, Hummer with M242 Bushmaster	24,95	15,00 euro
Tamiya 35163, Japan ground self defence force type 61 tank	33,00	20,00 euro
Tamiya 35164, German King Tiger production turret	39,50	30,00 euro
Tamiya 35208, Japan ground self defence force type 90 tank	45,50	30,00 euro
Tamiya 35211, JS3 Russian heavy tank Stalin	49,50	30,00 euro
Tamiya 35242, Leopard 2A5 main battle tank	59,95	40,00 euro
Tamiya 35267, M1046 Humvee Tow missile carrier	42,95	25,00 euro
Tamiya 35274, British main battle tank Challenger 2 (desertised)	59,95	40,00 euro